

Motion till riksdagen 2023/24:843

av **Anders W Jonsson (C)**

Småskalig livsmedelsproduktion

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontinuerligt arbeta för att förenkla regler för små eller nystartade livsmedelsföretag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över avgiftsmodellen för köttkontrollen och hur den kan differentieras och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över ändringar i miljöbalken så att jordbruket inte bedöms som miljöfarlig verksamhet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta möjligheterna att ta in utländsk arbetskraft genom att anpassa ansökningsprocesserna bättre till de gröna näringarnas behov och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett mer systematiskt och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen inom livsmedelskedjan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i offentlig upphandling av livsmedel bör ställas krav på gott djurskydd och god miljöhänsyn och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla för lokala leverantörer och producenter att delta i den lokala offentliga upphandlingsprocessen av livsmedel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Otaliga är de exempel där den lagstiftning som styr livsmedelsproduktionen helt utgår från mycket stora produktionsenheter. Det leder till att tröskeln för att starta och driva småskalig livsmedelsproduktion är hög. Regeringen borde göra en översyn av den

aktuella lagstiftningen i syfte att anpassa den även till små eller nystartade livsmedelsföretag.

Svenska köttföretag har fått ökade kontrollkostnader sedan Livsmedelsverket infört en ny avgiftsmodell som baseras på kostnadstäckning istället för en fast avgift. Det slår hårt inte minst mot de små företagen. Därför bör regeringen ge Livsmedelsverket i uppdrag att revidera avgiftsmodellen så att den differentieras till förmån för företag med liten produktion eller företag med god regelefterlevnad.

I dag räknas lantbruket som en miljöfarlig verksamhet och en mjölkbonde med fler än 400 djurenheter har samma krav som en miljöfarlig industri. Detta hämmar utvecklingen av matproduktionen i Sverige, bland annat på grund av de långa tillståndsprocesser som lantbrukaren ska genomgå. Därför bör utformningen av miljöbalken ändras så att jordbruk inte ses som miljöfarlig verksamhet. Tillståndsprocesserna behöver samtidigt påskyndas.

Kompetensförsörjningen inom de gröna näringarna har kommit att bli en av näringens främsta utmaningar. Det påverkar inte bara de enskilda företagen utan drabbar i förlängningen även Sveriges klimatarbete och livsmedelsförsörjning m.m. Som exempel kan nämnas att vartannat trädgårdsföretag avstått från att rekrytera på grund av att de inte hittar rätt typ av kompetens och att det råder stor brist på individer med praktisk erfarenhet inom djurhållning. För att möta utmaningen krävs kraftfulla åtgärder från politiskt håll och även näringen behöver bidra med sin del. Bland annat behöver yrkena inom de gröna näringarna uppfattas som mer attraktiva för att locka viss kompetens. Det påverkar även söktrycket till olika utbildningar m.m.

En särskild utmaning för de gröna näringarna är att de är så säsongsbetonade. Till exempel sker skörden under korta men intensiva perioder och många livsmedelsrelaterade företag är därför beroende av tillfälligt anställd kompetent arbetskraft. Att det finns flexibla arbetsformer som möjliggör visstidsanställning och säsongsanställning kan därför vara avgörande för att säkerställa att företag får tillgång till den arbetskraft som behövs. Inom vissa delar av de gröna näringarna, såsom skogsplantering och trädgårdsnäring, är det inte heller ovanligt att utländsk arbetskraft från både andra EU-länder och tredjeländer används. För att underlätta möjligheterna att ta in utländsk arbetskraft vill Centerpartiet att ansökningsprocesserna ska bli bättre anpassade till de gröna näringarnas behov.

För att ytterligare stärka de svenska producenternas möjligheter att leverera mat till det offentliga vill vi att kraven vid offentlig upphandling ska främja miljöhänsyn och djurskyddsregler motsvarande svensk nivå. Det är inte enbart en fråga om att värna det svenska lantbruket utan det handlar även om att se till de mervärden som skapas i form av arbetstillfällen, spårbarhet i livsmedelskedjan samt vetskap om låg risk för utveckling av antibiotikaresistens eller fynd av andra ämnen. Det är inte heller bara en fråga om djurskydd utan även en fråga om folkhälsa och möjligheten att fortfarande bota sjukdomar med antibiotika i framtiden.

Vid offentlig upphandling bör även varor från lokala leverantörer och producenter i högre utsträckning främjas. Att använda lokala råvaror är gynnsamt för arbetstillfällen i bygden och skapar möjligheter att besöka den lokala gården för att öka förståelsen för och kunskapen om livsmedelsproduktionen. Främjandet kan ske genom att en ansvarig myndighet tillhandahåller information om upphandlingsförfarandet eller vilka krav som förenklar för producenter att vinna upphandlingsprocesser.

Anders W Jonsson (C)